

להעז להיות אנושי: חשיפה עצמית של מטפלים הומואים ומשמעויותיה בטיפול דינאמי ומעבר לו

מאת: איתן גילור מילר, בוגר MA, בית הספר לטיפול באמצעות אמנויות, אוניברסיטת חיפה

בהנחיית: ד"ר שרון גיל

מחקר זה עוסק בסוגיה טיפולית בת זמננו – חשיפה עצמית בטיפול דינמי, ובאופן ספציפי, בקרב מטפלים הומואים. המחקר בוחן את האופן בו תופסים וחווים מטפלים את סוגיית החשיפה העצמית בכללותה, וביחס לזהותם המינית בפרט, זאת במטרה להאיר את המשמעויות התיאורטיות והפרקטיות של חשיפה עצמית בטיפול. למחקר רואיינו עשרה מרואיינים במתודולוגיה איכותנית-נרטיבית, כולם מטפלים דינאמיים הומואים, בראיונות עומק מובנים למחצה, מתוך מטרה לתאר באופן מעמיק את חוויותיהם האישיות. מן המחקר עולה כי חשיפה עצמית בכלל ושל הזהות המינית בפרט אינה אירוע חד פעמי אלא תהליך דינמי מתמשך, שמשמעויותיו רחבות. החשיפה מתעצבת על ידי הבניות שנמצאות גם הן בתהליך השתנות אין סופי של התמקמות והתמקמות מחדש על פני צירים דיאלקטיים. ארבעה צירים אפשריים עלו מניתוח הנתונים ואלו, כמו גם ההבניות הטיפוליות מייצרות "מצע דיאלקטי" המציג מרחב טיפולי רב מימדי. מצע זה מתהווה מתוך הדיאלוג שבין ארבע הבניות מרכזיות – אישית, בינאישית, חברתית ומקצועית, ומיוצג בתוך המתח הדיאלקטי שבין ארבע תימות: אובייקטיביות מול סובייקטיביות כתימת על, איפוק מול אקספרסיביות, דימון מול שוני, ויחסים במציאות מול יחסי העברה.

המסקנה המרכזית העולה מן המחקר מלמדת כי הנאמנות למסורת המקצועית המרוחקת, בה המטפל הוא אובייקט (לוח חלק) להשלכותיו של המטופל משמרת יחסים בהם גם המטופל עצמו חסר את החופש לצמוח כסובייקט. מאידך, התנועה של המטפל לעבר עמדה אישית, בה יש חופש לסובייקטיביות שלו עצמו, מאפשרת צמיחתו של המטופל כסובייקט בדיאלוג הטיפולי ואת המפגש האינטרסובייקטיבי שבניהם. החידוש המרכזי של המחקר הוא שמטפלים נדרשים לבחון מחדש הבניות משתנות ביחס לדיאלוג הטיפולי, בראש ובראשונה, כדיאלוג אנושי בין שני סובייקטים. הדיון יילמד כי המרואיינים משמרים את המתח בין הנוחות וההרגל שבלהיות אובייקט מקצועי לבין הרצון והחשש שבלהיות אנושי.

מילות מפתח: חשיפה עצמית, טיפול דינאמי, נטייה מינית, זהות מינית, הומוסקסואליות, מצע דיאלקטי

איתן גילור מילר, דואר אלקטרוני: rolig@netvision.net.il